

Dosarul nr.2ra-1049/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Jud: A. Negru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: N. Simciuc, I. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând cererea de recurs declarată de către Tatiana Troihina

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Troihina împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani cu privire la anularea ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Tatiana Troihina, s-a casat hotărârea din 5 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii,

constată:

La 3 februarie 2017, Tatiana Troihina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că prin ordinul directorului Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani nr.231 din 4 noiembrie 2016 a fost eliberată din funcția de jurist, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, reducerea statelor de personal.

Reclamanta a considerat ordinul ilegal și neîntemeiat, iar concedierea sa nemotivată, invocând în acest sens că, la 5 septembrie 2016, șefa secției resurse umane al Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani i-a adus la cunoștință ordinul nr. 157 din 19 august 2016 și un preaviz în care a fost stipulat că se reduce funcția de jurist-consultant.

Tatiana Troihina a notat că în temeiul deciziei Consiliului Administrativ al Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani din 15 iulie 2016 privind modificarea la divizarea statelor de personal al instituției a fost emis ordinul nr. 157 din 19 august 2016 cu privire la modificarea statelor de personal al Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani.

Astfel conform ordinului nr. 157 din 19 august 2016 a fost dispusă reducerea funcției de jurist-consultant în care a fost angajată reclamanta.

Reclamanta a relatat că actele emise de Consiliul Administrativ al Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani nu au nicio valoare juridică, deoarece sunt contrare Regulamentului Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani, potrivit căruia Consiliul Administrativ este constituit de către fondator pe un termen de 4 ani și își exercită atribuțiile sale în conformitate cu legislația în vigoare și cu prezentul regulament.

Suplimentar, reclamanta a afirmat că Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani contrar art. 88 alin. (1) lit. c) Codul muncii, nu i-a propus toate locurile vacante din statele instituției, cum ar fi funcțiile de inspector în secția resurse umane sau specialist serviciu personal din instituție.

De asemenea, reclamanta a specificat că în anul 2011 a fost aleasă pe un termen de 4 ani în calitate de membru al Comitetului Sindical din Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani. Prin urmare reclamanta a considerat că administrația nu a avut dreptul să o concedieze din funcție, deoarece acest fapt contravine art. 388 alin. (4) Codul muncii, potrivit căruia concedierea salariaților care au fost aleși în organele sindicale indiferent de faptul dacă au fost eliberați sau nu de la locul de muncă de bază, nu se admite timp de 2 ani după expirarea mandatului.

Reclamanta a susținut că la eliberarea din funcție nu i-a fost achitată total indemnizația de eliberare din serviciu conform art. 186 alin. (1) lit. a) Codul muncii.

La fel reclamanta a invocat că activează în funcția de jurist în cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani de 23 ani, iar în această perioadă nu a fost niciodată sancționată, primind doar premii și diplome.

Tatiana Troihina a relatat că persoanele, care se află la conducerea Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani intenționat a bruscato, i-a încălcat demnitatea și onoarea, i-a divulgat datele cu caracter personal, fapte care au avut un impact negativ asupra stării sale de sănătate.

Reclamanta Tatiana Troihina a solicitat restabilirea la locul de muncă conform art. 89 alin. (1)-(3) Codul muncii, achitarea salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului material și moral conform art. 329 alin. (1) Codul muncii și încasarea din contul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani în beneficiul său a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei.

La 28 martie 2017, Tatiana Troihina a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând anularea ordinului nr. 231 din 4 noiembrie 2016 a Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani privind concedierea în

legătură cu reducerea statelor de personal, restabilirea la locul de muncă conform art. 89 alin. (1)-(3) Codul muncii, încasarea din contul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la muncă în sumă de 15 200 lei, a premiului pentru anul 2016 în mărime de 2 salarii în sumă de 7600 lei, a prejudiciului material în sumă de 208,61 lei suportat pentru procurarea medicamentelor, a prejudiciului moral în sumă de 400 000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei (f.d. 35-38, vol. I).

Prin hotărârea din 5 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost respinsă ca tardivă acțiunea depusă de Tatiana Troihina în partea privind anularea ordinului nr. 231 din 4 noiembrie 2016 a Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani privind concedierea Tatiane Troihina în legătură cu reducerea statelor de personal. În rest, pretențiile înaintate de Tatiana Troihina au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d.216-218, vol. I).

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut că ordinul nr. 231 a Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani privind concedierea Tatiane Troihina în legătură cu reducerea statelor de personal a fost emis la 4 noiembrie 2016, însă Tatiana Troihina a depus cerere cu privire la contestarea acestuia la 28 martie 2017, adică după expirarea termenului de 3 luni stabilit de lege pentru înaintarea pretenției respective. În ceea ce privește celelalte pretenții, prima instanță le-a considerat neîntemeiate, invocând că expirarea termenului de contestarea a ordinului de concediere a trecut în sfera protejată de securitatea raporturilor juridice și continuă să-și producă efectele.

Prin decizia din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Tatiana Troihina și a fost menținută hotărârea din 5 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 7-16, vol. II).

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Tatiana Troihina, fiind casată decizia din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza la rejudecare în instanța de apel, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei (f.d. 43-52, vol. II).

Prin decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Tatiana Troihina, fiind casat hotărârea din 5 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii. A fost modificată data concedierii Tatiane Troihina din funcția de jurist la Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani dispusă prin ordinul nr. 231 din 4 noiembrie 2016 a Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani privind concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal și anume din 7 noiembrie 2016 în 12 noiembrie 2016, a fost încasat din contul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani în beneficiul Tatiane Troihina salariul pentru absența forțată de la muncă în sumă de 633,33 lei pentru perioada 7 noiembrie 2016- 12 noiembrie 2016. În rest pretențiile au fost respinse. A fost încasat din contul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 lei (f.d. 134-145, 152-153, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău a menționat că conform art. 388 alin. (4) Codul muncii concedierea salariaților care au fost aleși în organele sindicale, indiferent de faptul

dacă au fost eliberați sau nu de la locul de muncă de bază, nu se admite timp de 2 ani după expirarea mandatului, cu excepția cazurilor de lichidare a unității sau de comitere de către salariații respectivi a unor acțiuni culpabile, pentru care legislația în vigoare prevede posibilitatea concedierii. În asemenea cazuri, concedierea se efectuează în temeiuri generale.

Astfel instanța de apel a stabilit că Tatiana Troihina a fost membru de sindicat până la 12 noiembrie 2014. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a reținut că în conformitate cu art. 388 alin. (4) Codul muncii, Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani nu a avut dreptul să o concedieze pe Tatiana Troihina timp de 2 ani după expirarea mandatului, adică până la 12 noiembrie 2016.

La 10 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 146, vol. II).

La 29 martie 2019, Tatiana Troihina a depus recurs împotriva deciziei din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurenta Tatiana Troihina în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârii contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurenta a menționat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat prevederile art. 373 Codul de Procedură Civilă, care prevede că instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât cea din hotărârea atacată cu apel.

În acest sens, recurenta a notat că conform cererii de apel a solicitat admiterea cererii de apel și admiterea acțiunii, însă nu a solicitat modificarea ordinului de concediere. Recurenta a accentuat că prin modificarea ordinului de concediere, instanța de apel a încălcat principiul disponibilității părților în proces și a creat recurentei o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel.

La fel recurenta a considerat că data angajării și data concedierii poate fi decisă doar de părțile contractului individual de muncă.

Suplimentar, Tatiana Troihina a afirmat că instanța de apel a admis parțial apelul, însă nu i-a acordat compensarea cheltuielilor de judecată în valoare de 5000 lei.

Recurenta a accentuat că a fost privată timp de 2 ani de posibilitatea de a munci, suferind un prejudiciu material sub formă de venit ratat în sumă de 115 075 lei și un prejudiciu moral.

La 23 aprilie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani, informându-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani nu a înaintat referință la cererea de recurs

depusă de Tatiana Troihina, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 7 noiembrie 2018 a fost expeditată în adresa părților la 10 decembrie 2018 (f.d. 146, vol. II), însă la materialele cauzei nu sunt date care ar confirma recepționarea efectivă a deciziei instanței de apel de către recurentă.

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a considerat că recursul declarat de Tatiana Troihina este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărîrii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tatiana Troihina este întemeiat și trebuie a fi admis, pentru motivele ce se succed.

Circumstanțele cauzei prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare, denotă că Tatiana Troihina a deținut funcția de jurist din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani (f. d. 40, vol. I).

Prin decizia din 15 iulie 2016 a Consiliului Administrativ al Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani și ordinul nr. 157 din 19 august 2016, s-a ordonat reducerea funcțiilor din statele de personal a

Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani, dintre care și funcția de jurist deținută de recurentă (f. d. 10, 104, vol. I).

Conform ordinului nr. 167 din 26 august 2016 a Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani, a fost decisă preavizarea salariaților în legătură cu reducerea statelor de personal (f.d. 111-112, vol. I).

Tatiana Troihina a fost informată despre reducerea funcției deținute, la 5 septembrie 2016 (f. d. 109, vol. I).

La 5 septembrie 2016 și respectiv la 12 septembrie 2016, Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani a propus Tatiane Troihina funcția de registrator și funcția de specialist operator pentru introducerea, gestionarea și prelucrarea datelor, cu care recurenta nu a fost de acord (f.d. 107-108, vol. I).

Potrivit deciziei nr. 5 din 4 noiembrie 2016 a Comitetului sindical al angajaților Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani, Comitetul sindical a decis că este de acord cu concedierea Tatiane Troihina (f. d. 118, vol. I).

Prin ordinul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani nr. 231 din 4 noiembrie 2016, în legătură cu reducerea statelor de personal, s-a ordonat eliberarea începând cu 7 noiembrie 2016 din funcția deținută în cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, a salariatului Tatiana Troihina (f. d. 106, vol. I).

Recurenta, în baza cererii de chemare în judecată, s-a plâns că procedura de concediere a fost una ilegală și a solicitat, în esență, restabilirea la locul de muncă, cu achitarea plăților salariale.

Instanța de recurs reamintește că, prima instanța, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a hotărât să respingă acțiunea. Astfel, instanța de judecată a respins capătul de cerere cu privire la anularea ordinului Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani nr. 231 din 4 noiembrie 2016 ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție. Iar, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La rândul său, Curtea de Apel Chișinău a modificat data concediere Tatiane Troihina din 7 noiembrie 2016 în 12 noiembrie 2016, invocând că recurenta fiind membru a organelor sindicale nu putea fi eliberată timp de doi după expirarea mandatului.

În acest sens, instanța de judecată subliniază că, la pronunțarea deciziei din 7 noiembrie 2018, instanța de apel s-a călăuzit de articolele 86 alin. (1) lit. c), 88 alin. (1) și (2), 355 alin. (1) lit. a) și 388 alin. (4) din Codul civil.

În baza limitelor impuse de art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit învederează că va examina legalitatea soluției date de instanța de apel în limitele pretențiilor formulate de recurentă și a argumentelor cuprinse în cererea de recurs.

În partea ce ține de anularea ordinului Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani nr. 231 din 4 noiembrie 2016, instanța de recurs reține următoarele aspecte.

Pentru soluționarea pretenției date, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, la 7 iunie 2011, Tatiana Troihina a fost aleasă în calitate de membru al comitetului sindical, iar potrivit procesului-verbal a organizației sindicale din 12 noiembrie 2014 au fost aleși alți membri, dintre care nu face parte și Tatiana Troihina. În acest sens, instanța de apel a indicat că Instituția Medico-Sanitară Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani urma să dispună concederea recurentei la 12 noiembrie 2016, deoarece eliberarea din funcție a acesteia la 4 noiembrie 2016 constituie încălcarea art. 388 alin. (4) din Codul muncii.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a dispus modificarea datei conducerii Tatiane Troihina din 7 noiembrie 2016 în 12 noiembrie 2016.

Recurenta nu a fost de acord cu o asemenea abordare și a invocat că instanța de apel a încălcat principiul disponibilității părților și i-a creat o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel.

În atare situație, instanța de judecată observă că recurenta a generalizat că s-a încălcat norma de drept material, fără a specifica prin ce s-a manifestat această aplicare eronată a legii. Așadar, prin simpla introducere în conținutul recursului a dispozițiilor articolelor 68, 86, 89 din Codul muncii și art. 373 Codul de procedură civilă Codul de procedură civilă, nu rezultă în mod cert procedeu juridic prin care nerespectarea acestor prevederi legale ar putea influența legalitatea soluției privind modificarea ordinului de concediere.

La acest capitol, Colegiul largit subliniază că argumentul examinat mai sus nu se circumscrie ipotezei reglementate de articolul 432 alin. (2) Codul de procedură civilă. Prin urmare, în lipsa indicării normei de drept material încălcate sau greșit aplicate de Curtea de Apel Chișinău, se conturează doar o nemulțumire a recurentei fără a ține cont de natura juridică a litigiului.

În concluzie, recurenta nu a demonstrat superioritatea unor norme generale în comparație cu normele de drept special, după caz, articolul 388 alin. (4) din Codul muncii, fiind un criteriu indispensabil pentru constatarea ilegalității concluziei judecătorești.

Din considerentele evocate, instanța de recurs apreciază că poziția recurentei nu a fost motivată pe deplin, urmând a fi respinsă ca neîntemeiată. În subsidiar, dacă instanța ar purcede la examinarea cererii de recurs motivate într-o asemenea manieră, atunci s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici împotriva actului judecătoresc, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu și ar pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea completului de judecată. Or, un atare exercițiu este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, precum și argumentul ilegalității deciziei atacate.

Cu privire la legalitatea conducerii, Colegiul largit notează că instanța de apel a conchis că angajatorul a îndeplinit cerințele dispozițiilor legale pertinente în cazul conducerii salariatului în legătură cu reducerea statelor de personal în temeiul articolului 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii.

Potrivit articolului 184 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul muncii, angajatorul este obligat să preavizeze salariatul, prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), sub semnătură, despre intenția sa de a desface contractul individual de muncă încheiat

pe o durată nedeterminată sau determinată, în următoarele termene: cu 2 luni înainte – în caz de concediere în legătură cu lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică, reducerea numărului sau a statelor de personal la unitate (art.86 alin.(1) lit. b) și c)).

În conformitate cu art. 388 alin. (4) din Codul muncii, concedierea salariaților care au fost aleși în organele sindicale, indiferent de faptul dacă au fost eliberați sau nu de la locul de muncă de bază, nu se admite timp de 2 ani după expirarea mandatului, cu excepția cazurilor de lichidare a unității sau de comitere de către salariații respectivi a unor acțiuni culpabile, pentru care legislația în vigoare prevede posibilitatea concedierii.

Cu titlu preliminar, instanța de recurs constată că la 7 iunie 2011, Tatiana Troihina a fost aleasă în calitate de membru al comitetului sindical al Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani. De asemenea, potrivit procesului-verbal a organizației sindicale din 12 noiembrie 2014, au fost aleși alți membri ai comitetului sindical, iar Tatiana Troihina nu se regăsește printre aceștia (f.d. 88-90, vol. II).

În circumstanțele de față în combinație cu garanțiile din articolul 388 alin. (4) din Codul muncii, Colegiul lărgit reține drept justă concluzia instanței de apel că angajatorul trebuia să țină cont de faptul că Tatiana Troihina în calitate de membru al comitetului sindical, nu putea fi concediată timp de 2 ani după expirarea mandatului, adică până la 12 noiembrie 2016.

Mai mult, instanța de recurs învederează că recurenta urmărește anularea ordinului de concediere pentru a fi restabilită la locul de muncă. Cu toate acestea, în afară de încălcarea descrisă mai sus, care se combină cu articolul 388 alin. (4) din Codul muncii, instanța de recurs nu a determinat temeiuri de restabilire a recurentei în funcția deținută anterior.

Din considerentele evocate și în baza unei jurisprudențe consecvente, instanța de recurs relevă că instanța de apel just a dispus schimbarea datei de concediere și încasarea în favoarea recurentei a salariului pentru perioada respectivă. Or, în esență, conjunctura data are loc numai atunci când administrația angajatorului nu a respectat prevederile articolul 388 alin. (4) din Codul muncii și dacă salariatul concediat conform articolului 86 alin.(1) lit. c) din Codul muncii, nu urmează să fie restabilit în baza altor temeiuri.

Luând în considerare cele menționate, instanța de recurs notează că răspunderea angajatorului pentru eliberarea nelegitimă din serviciu apare în acord cu articolul 90 alin. (1) din Codul muncii, potrivit căruia, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

În acest context, Colegiul menționează că nu a găsit temeiuri de restabilire în funcție a recurentei, însă opinează că recurenta a fost eliberată nelegitim din serviciu la 7 noiembrie 2016.

Astfel, potrivit articolului 90 alin. (2) din Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; b)

compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

Prin prisma celor evocate și pentru a evita încălcarea drepturilor salariale a recurente, intimatul este obligat să-i achite salariu în sumă de 633,33 lei, pentru perioada 7 noiembrie 2016- 12 noiembrie 2016.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată pretenția Tatiane Troihina cu privire la compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea eliberării din serviciu, consultarea specialiștilor în sumă de 5000 lei, deoarece recurenta nu a prezentat probe, care ar confirma suportarea cheltuielilor solicitate. În acest context, instanța subliniază că Tatiana Troihina a activat în funcție de jurist în cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani. Prin urmare, recurenta nu a motivat necesitatea consultării unor specialiști în vederea întocmirii cererii de chemare în judecată, cererii de apel sau cererii de recurs, precum și nu a prezentat probe care ar adevăra acest fapt.

Cât privește solicitarea recurente Tatiana Troihina cu privire la încasarea cheltuielilor suportate pentru procurarea medicamentelor în sumă e 208,61 lei, instanța de recurs o găsește drept neîntemeiată, întrucât cerințele Tatiane Troihina în acest sens, nu se încadrează în dispozițiile art. 330 din Codul muncii.

Cu privire la repararea prejudiciului moral în cuantum de 400 000 lei, recurenta a invocat că, în urma concedierii, a suferit un șoc, de vreme ce încălcarea drepturilor sale nu a avut temeiuri administrative sau legale.

Instanța de recurs observă că instanța de apel a respins capătul de cerere ce se referă la prejudiciul moral, fără a invoca motivele care au stat la baza acestei soluții.

În cazul de față, instanța reține că la soluționarea cauzei vor fi aplicate normele de drept material în redacția din momentul producerii litigiului de muncă, în concordanță cu articolul 6 alin. (1) din Codul civil.

Conform articolului 329 alin. (1) și (2) din Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Din interpretarea articolului dat, rezultă că legislatorul a specificat două situații în care se angajează obligația angajatorului de a recupera prejudiciul moral cauzat salariatului, în special, în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci.

În continuare, instanța relevă că la repararea prejudiciului moral este necesar să se dovedească elementele răspunderii civile, în particular, fapta ilicită a angajatorului, prejudiciul și legătura de cauzalitate.

Speța de față denotă că suntem în prezența primului caz enunțat mai sus. În mod corespunzător, legislația muncii nu exemplifică situațiile respective. Astfel,

decizia urmează a fi luată de instanța de judecată în fiecare caz în parte în raport cu circumstanțele cauzei.

Prin urmare, Colegiul lărgit reiterează că angajatorul a indicat greșit data concedierii recurente. În subsidiar, la originea cauzei deduse judecării se află fapta ilicită a angajatorului analizată supra, ce a provocat intentarea prezentei acțiuni civile, dar și primirea unei soluții favorabile pentru recurentă după o perioadă suficient de îndelungată. În plus, recurenta nu a reușit să demonstreze acțiunile ilegale săvârșite de Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani, astfel încât, pretențiile în acest sens sunt neîntemeiate.

La capitolul prejudiciului cauzat, instanța de recurs subliniază că relațiile de muncă se exercită în cadrul unei colectivități, ce va cunoaște acțiunile angajatorului, fapt ce, la rândul său, afectează poziția salariatului în colectiv și dictează, în mod normal, existența unei stări de anxietate și frustrare pentru acesta. Mai mult, este evident că o atare pretenție este destul de dificil de demonstrat, chiar și imposibil de a aduce orice probă pentru suferințele sale. În consecință, se atestă o legătură cauzală între fapta prejudiciabilă a Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani și a prejudiciului suferit de recurentă.

Totuși, Colegiul lărgit consideră că suma pretinsă este una excesivă. Bazându-se pe materialele aflate în posesia sa și limitele articolului 90 alin. (3) din Codul civil, instanța de judecată acordă recurentului 5 000 de lei pentru prejudiciul moral, care trebuie reparată exclusiv de angajatorul Instituția Medico-Sanitar Publică Asociația Medicală Teritorială Buiucani.

Colegiul lărgit conchide că faptele descrise mai sus se circumscriu temeiului prevăzut la articolul 432 alin. (2) lit. a) și din Codul de procedură civilă și confirmă că instanța de apel nu a aplicat articolele 90 alin. (2) lit. c) și 329 alin. (1) din Codul muncii. În acest sens, erorile judiciare depistate *supra* sunt esențiale și pot fi corectate de către instanța de recurs.

Astfel, în atare situație, Colegiul judiciar nu va analiza celelalte motive invocate în cererea de recurs, întrucât nu au forță juridică de a influența prezenta soluție adoptată în speță. De fapt, întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în dependență de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei (a se vedea cauzele *Ruiz Torija v. Spaniei*, 9 decembrie 1994, parag. 29; *Fomin v. Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan v. Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi v. Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor v. Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de recurs declarată de a casa decizia instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral și de a pronunța în această parte o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii. În rest decizia instanței de apel urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite cererea de recurs declarată de Tatiana Troihina.

Se casează decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Troihina împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani cu privire la anularea ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral și se pronunță în această parte o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial pretenția Tatiane Troihina împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani cu privire la repararea prejudiciului moral.

Se încasează din contul Instituției Medico-Sanitare Publice Asociația Medicală Teritorială Buiucani în beneficiul Tatiane Troihina prejudiciul moral în cuantum de 5 000 (cinci mii) lei. Pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 395 000 lei se respinge ca neîntemeiată.

În rest, decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători,

Maria Ghervas

Nina Vascan

Ala Cobăneanu

Burduh Victor